

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Karlsruhe 504

[S.l.], [11./12. Jh.]

Micrologus Gvvidonis in musicam

[urn:nbn:de:bsz:31-35452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35452)

MICROLOCVS GVVIDONIS INOVSIAM. / ODALDVS I PA.

Gymnasio musas placuit reuocare solitas. Vt pateant paruis habite
uix. haec ten' altis. Inuidie telu' pimat dilectio coeu. Dura qde' peffis
tulit oma' omoda tris. Ordine me scripsi pmo q' carmina finxi.

Diuini timoris totiq; prudentie **EPYSTOLA GVVIDONIS AD THI**
fulgore clarissimo. dulcissimo patri & reuerentissimo doño Teo
odaldo. sacerdotu' & p'sulu' dignissimo. Gvido. tuoz monachoz utina
minim' q' qd' seruis & filius. Du' solitarie uite satte' modica' exeq;
cupio q'ntitate. ure' benignitatis dignatio ad sacri uerbi studiu'
mea' sibi uoluit sociari paruitate. no' qd' ure' desint excellentie
multa & maxime sp'uales uiri. & uirtutu' effectib; habundanti
sime roborati. & sapientie studis plenissime adornati. q' com
missa plebe uobiscu' erudiant. & diuine re'plationi assidue et
frequent' inhereant. si ut mee paruitatis m'is & corpori inbe
cillita' miserata. ure' pietatis & pat'nitati fulciat munta u'
sidio. ut si qd' m' diuit' utilitatis accesserit. as' ur'o merito
imputet. Quadere cu' de ecclesiastic' utilitatib; ageret ex
ctu' musice artis. p' q' fauente' do' n' incassu' me desudasse
memini. ur'a uisit auctorita' in publicu' p'ferri. & sic eccliam
beatissimi donati epi & m'is cui do' adiutore' iure uicario p' sidenti
mirabili numu' scemate pegistis. ita eide' eccl'e ministros hones
tissimo decentissimoq; q'da' p' uilegio cuncti' p'one porbe' cleri
cis spectabiles redderetis. Et reuera satis habebit miraculi &
optionis. cu' ure' eccl'e etia' pueri immodulandi studio p'fecto
alioz usq; q'q; locoz superent senes. ur'iq; honoris ac meriti
p' plurimu' cumulabit' celsitudo. cu' p' priore' patres tanta ac
talis eccl'e p' uos studioz p'uenert' o' suctudo. Itaq; q'a ur'o p'
cepto ta' o'modo nec uolui straire. nec ualui offero sollert'
sime pat'nitati musice artis regulas. q'nto lucidus & breuis
potui explicatas. Philosophoz naq; eade' uia ad plenu' neq;
eisdem insistendo uestigiis id solu' p'curan' qd' ecclesiastic' oport
unitati ur'isq; subueniat paruulis. Ideo eni' hoc studiu' hae
ten' latuit occultatu'. q'a cure uera esset arduu'. n' est a q'libet
humile' explanatu'. Qd' q' occasione oli' aggressus sim. q' ue utili
tate intentione p' paucis ab solua'. **C**um me naturalis con
ditio & bonae imitatio o'mniu' uti **C**litati diligente' facere
espi int' aua' musica' p' ueris tradere. Tandem affuit diuina
gra' ut q'da' eoz imitatione corde ex nraru' notarum usu

exercitati. ante unū m̄sis spatium inuisos & inauditos cantus
 ita in p̄mo intuitu indubitanter cantabant. ut maximū plu-
 rimis spectaculū p̄beret. Q̄d tam̄ q̄ non potest facere. nescio
 q̄ fronte se musicū t̄ cantorē audeat dicere. Maxime itaq;
 dolui de nr̄is cantorib; q̄ & si centū annis incanendi studio
 p̄seuerent. nūquā tam̄ t̄ minimā antiphonā p̄ se ualent effer-
 re. semp̄ discentes ut ait ap̄ls. & nūquā ad scientiā ueritati
 puenientes. Cupiens itaq; tā utile nr̄m studiū in cōmunē
 utilitatē expendere. de multis musicis argumētis q̄ auctore
 dō puaria tēp̄ra conq̄siui. q̄dā q̄ cantorib; p̄ficere credidi.
 q̄nta potui breuitate p̄strinxi. Que enī de musica ad canen-
 dū min̄ p̄sunt. aut si qua ex his q̄ dicunt ualent intellegi.
 nec memoratu digna iudicauī. n̄ curans de his si q̄rundam
 bileseat inuidia. dū quocūq; p̄ficiat disciplina. **In c̄. Capitula**
I Quid faciat qui se ad musicē disciplinā parat. **II** Que t̄ q̄les
 sint note t̄ quot. **III** De dispositione earū in monocordo.
IIII Quod sex modis sibi inuicē uoces iungant. **V** De diapa-
 son & cur tantū septē sint note. **VI** Itē de diuisionibus
 & interpretatione earū. **VII** De affinitate uocū p̄ uii. modos
VIII Itē de aliis affinitatib; & b. i. b. **IX** Itē de similitudine
 uocū quarū diapason sola p̄fecta ē. **X** Itē de modis & falsi
 meli agnitione & correptione. **XI** Que uox & q̄re incantu
 obtineat p̄ncipatū. **XII** De diuisione modoy in octo. **XIII**
 De octo modoy agnitione & correptione. acumine & ḡuitate.
XIIII Itē de tropis & uii. musicē. **XV** De cōmodo p̄cepto t̄ cō-
 ponenda modulatione. **XVI** De multiplici uarietate sonoy
 & neumarū. **XVII** De hoc q̄d ad cantū redigit̄ om̄e q̄d dicit̄.
XVIII De diaphonia i. organi p̄cepto. **XIIIIII** Diete diapho-
 nię p̄ exempla p̄batio. **X** & Quom̄ musica ex malleorum
 sonitu sit inuenta. **ON IEROLOGVS SVVIDONI IN MUSICA**
I gitur qui nr̄am disciplinā petit. aliquētos cantū nr̄is notis de-
 scriptos addiscat. in monocordi usu manū exerceat. hasq; regu-
 las sepe meditet̄. donec ui & natura uocū cognita. ignotos
 ut notos cantū suauit̄ carat. S; q̄a uoces q̄ hui arti s̄ p̄ prima
 fundamenta in monocordo meli intuemur. q̄m eā ibidē ars
 naturā imitata diceretur p̄mitt̄ uideam. Note aut̄ in mono cor-
II do hec. In p̄mi p̄ntē I grecū a moderni aduinctū. Sequunt̄. VII.
 alfabeti literę que. ideoq; maiorib; literis insignite. hoc m̄
 A. B. C. D. E. F. G. Post has eadem septem acute litterae

reperitur. si mino
 rum quā rotunda
 his eisdē litteris si
 duplicium ita. A. B.
 sup habundant
 G. A. B. C. D.
 tuta. aut nūm
 ne explanata De
 amma itaq; in p̄
 p̄ntē. unū m̄
 erit p̄ncipiū. In
 ge. Hec ad gam
 imo iuenies. C
 m̄ p̄ordine cū
 e cū D. inueni
 f. similiū & ear
 A. B. ad finē in
 D. signabit ali
 treliq; eodē m̄
 rā. sua te aucto
 diuisionib; un
 pulo caperet. p̄
 lecta uox obliuisc
 morie min̄ adu
 tur hoc m̄. Cū p̄
 passus t̄minabit
 in d. septim̄ in A
 p̄ passū t̄minab
 in e. septim̄ in B
 passus t̄minabit
 similit. in passus
 fuit. Ab F. q̄nto
 rotunda ad finē d
 ne duos similit p̄

in signis

repetuntur. si minoribus litteris describunt. In quibus tam inter a. et b. alia b. ponimus quā rotundā facimus. alterā nō quadratū ita a. b. h. c. d. e. f. g. Addimus his eisdē litteris si uariis figuris tetra chordū sup acutarū. in quibus b. h. similit duplicauimus ita a. b. b. e. d. Hec autē amulsi sup flue dicunt. nos autē maluimus sup habundare quā deficere. fiunt itaq; om̄s xxi. hoc m̄. **T. A. B. C. D. E. F. G. a. b. h. c. d. e. f. g. A. B. B. E. D.** Quarū dispositio ad doctorib; aut tacita aut nimia obscuritate pplexā. ad etia pueri breuit ac planissime explanata.

De dispositione earum in monocordo. III.

Gamma itaq; in primis affixa. ab ea usq; ad finē subiectę corde spatū p̄ uim partire. un̄t̄ mino p̄ m̄e nonę partis. **A.** litterā pone. in quā om̄s antiqui fecer̄t p̄ncipiū. h̄c ab **A.** ad finē nona collecta parte eodē m̄. **B.** litterā iunge. **P** hęc ad gamma reuertēns. ad finē usq; metire p̄ uim. et in p̄m̄e parti t̄mino iuenies. **C.** eadēq; diuisione. p̄ uim. sicut cū **T.** inuentū ē **C.** simili m̄ p̄ ordine cū **A.** inuenies. **D.** et cū **B.** inuenies. **E.** et cū **C.** inuenies. **F.** et cū **D.** inuenies. **G.** et cū **E.** inuenies. **a.** et cū **F.** **b.** rotundū. Quę ū socun t̄. similitū et earundē om̄s p̄ ordine medietates facile colligunt. ut puta **a. B.** ad finē in medio spatio pone alia **h.** et similitū **C.** signabit alia **e.** et **D.** signabit alia **d.** et **E.** signabit alia **e.** et **F.** signabit alia **f.** et **G.** alia **g.** et reliq;. eodē m̄. Posses in finitū ita p̄gredi sursum et deorsū. n̄ arti p̄cep tū. sua te auctoritate cōpesceret. De multiplicib; diuersisq; monochordi diuisionib; unā apposui. ut eūdemultū ad unā intenderet. sine seru pulo caperet. p̄serti cū tamē sit utilitatū. ut facile intellegat. intel lecta uix obliuiscat. **Aliter.** Aliū diuidenti modat̄ sequitur. q̄et si me morie min̄ aduungit. eo t̄m̄ m̄ monochordū uelociori celeritate p̄pon tur hoc m̄. Cū primū a **T.** ad finē uim passū id̄ particulas faci. p̄m̄ passus t̄minabit in **A.** scđs uacat. t̄t̄ in **D.** quart̄ uacat. q̄nt̄ in **a.** et in **d.** septim̄ in **A.** reliqui uacant. h̄c cū ab **A.** ad finē noueni partiri. p̄ p̄ passū t̄minabit in **B.** scđs uacat. in **C.** quart̄ uacat. v. in **b.** sextus in **e.** septim̄ in **B.** reliqui uacant. h̄c cū a **T.** ad finē q̄nt̄ diuidi. p̄m̄ passus t̄minabit in **C.** scđs in **G.** tert̄ in **g.** q̄rtus finit. Ab **C.** ū ad finem similit. in **F.** passus. p̄m̄ passū t̄minabit in **F.** scđs in **e.** tert̄ in **E.** quart̄ finit. Ab **F.** q̄nt̄ passū p̄m̄ t̄minabit in **b.** rotundū scđs in **f.** et **b.** it̄ rotunda ad finē duos passū. p̄or t̄minabit in **D.** scđs finit. **a. d.** ū ad finē duos similit passū p̄or t̄minabit in **D.** scđs finit. Et de dispositionib;

in audito carnis
ut maximū plus
potest facere. ne
re. Maxime ita
incanendi studio
na p̄ se ualent
scientiā ueritatē
studū in cōmuni
guntis q̄ auctore
p̄ficere credidit
et musica ab canē
ualent intellegi
de his si q̄runt
plina. **In Capitulo**
rat. II Quę t̄ q̄
in monocordo
nt̄. **V** De diapa
de diuisionibus
o cū p̄ uim. modis
de similitudine
de modis. et falli
et q̄re in auctu
in octo. **xiii.**
nune et guttate.
cōmodo p̄cepit
rietate sonor
ome q̄d dicit.
dicte diapho
ex malleorum.
OMI IN MUSICA
p̄ nris noti de
reccat. hasq; regu
gnat. ignotos
arti si prima
n̄ ea ibidē arf
au in monocor
etū. sequunt. **vii.**
signate. hoc m̄
eure littere

uocū hi duo regularū modi sufficiant quoz quidē superior modū ad memo-
randū facillimū. hic uero ad faciendū celerim. Insequenti uero omīs di-
uisionū modi. in breui patebunt. **Quis. vi. modis sibi inuicē uocē int.**

Dispositis itaq; uocib; int uocē & uocē. alias mai' spatū cernit. **Santum. iiii.**
ut int **G** a **A**. & int **A** a **B**. alias minū. ut int **B** a **E**. & reliq;. Cuius qdē
spatiū tonus dī. minū uero semitonū. semis uidelicet id n̄ plen' tonus. Itē
int aliqua uocē & terna' a se. tū dīton' ē idē duo toni. ut a **E** ad **B**.
tū semidīton' qui h̄t tantū tonū & semitonū. ut **A** ad **C**. & **B** ad **D**. & re-
liqua. Diatesseron autē ē. cū int duas uoces q̄cūq; in duob; toni. & unū se-
mitonū ut **A** ad **D**. & **B** ad **E**. & reliqua. Diapente uno tono maior ē.
cū int quālibet uoces in sunt tonū & unū semitonū. ut ab **A** in **E**. & a
C in **G**. & reliq;. Habes itaq; vi. uocū consonanti. is idē tonū semitonū
dītonū. semidītonū. diatesseron. & diapente. Quib; adhuc cōsonantiū duob;
aliq; modoz species an nulli cantorib; sup addunt hoc ē diapente cū semito-
nū. ut ab **G**. ad **c**. itēq; diapente cū tonū. ut a **C**. ad **a**. Adiungit' etiam
& diapason q̄ q̄a raro inueni. t. anobi' min' int vi. annumerat'. Cui qdē
originem quae & q̄lis sit sicut studiosus p̄seruat. Insequentib; repe-
riet. Est & diesis id est certa uocū subductio. q̄ quia nūquā admittitur.
n̄ cū quarta. aut vii. in quinta. atq; p̄ma p̄duci. ideo omnino omisim'
de ea loqui. In nullo enī cantu alius modis uox uoci iungit'. t̄ intendē

in illo uo do t̄ remittendo. Cūq; tā paucis clausulis tota armonia formetur. ul-
timum ē casate memorie cōmendare. idonee plene incanendo senti-
ant & cognoscant ab exercicio nūquā cessare. ut his uelut clauib; habi-
tis canendi possis peritia sagacit'. ideoq; facilius possidere. **Diapason**

Diapason autē ē inq; diatesseron. **Ac ut vii. tantum sint not. v.**
& diapente iungunt'. Cū enī ab **A** in **D**. sit diatesseron. & ab eadē **D**
sit diapente in **a**. acutā. ab **A** in alterā. a diapason existit. cui uis est
eandē litterā utroq; habere latere. ut a **B** in **b**. a **E** in **e**. a **D** in **d**. re-
liq;. Sicut enī utraq; uox eadē littera notat'. ita p̄ma eīdē q̄litate p̄fec-
tissimeq; similitudine utraq; habet' & credit'. Hā sicut finit'. vii. dieb; eīdē
repetim'. ut semp' p̄mū & octauū eundē diē dicam'. ita octauā semp' uo-
ces eīdē figuram' & dicim'. q̄a naturali eas concordia cōsonare sentim'. ut
D & **d**. utraq; enī tonū isemā & duob; toni remittit'. & itē tonū isemito-
nū & duob; toni remittit'. Unde incanendo duo aut iii aut plures

cantores, put possibile fuerit si phanc specie differentib; uocib; eandem
quolibet simphoniā incipiant & decantent. miraberit in eadē uocē di
uersis locis si; minime diuersas habere. eundēq; graue & acutū & sup acutū
tam uniuoces resonare hoc modo.

GA	A	GA	A	B	E	B	A	G	A	A
GA	A	GA	A	B	C	B	A	G	A	A
GA	A	GA	A	B	C	B	A	G	A	A

Unde & poeta ue
rissime dixit vii
discrimina uocum.
q̄a & si plure fiant.
n̄ est aliarū adiec
tio. si eundem
repetitio & renoua

Sum mi re gis ar chan ge le mi cha bel
te sicandē antiphonā parti grauib; parti acuti sonis
cantaueris. aut q̄ntūlibet phanc specie uariaueris. eadē
uocū unitas apparebit. hoc modo.

Summi regis archangele michabel

tio. Haec nos de causa sonos om̄s scdm
boetii & antiq̄s musicos. vii. figurau
mus litteris. cū moderni q̄dā nimis
incante. iiii. tantū signa posuerit.

Sancti spiritus assit nobis grana

q̄ntū & quintū sonū eodē ubiq; carac
tere figurantes. cū indubitant uerū sit qd̄ qdā soni a suis q̄ntū omnino de
cordent. nullūq; sonū cū suo q̄nto p̄fecte concordat. Nulla enī uox cū alte
ra p̄ter octauā p̄fecte concordat.

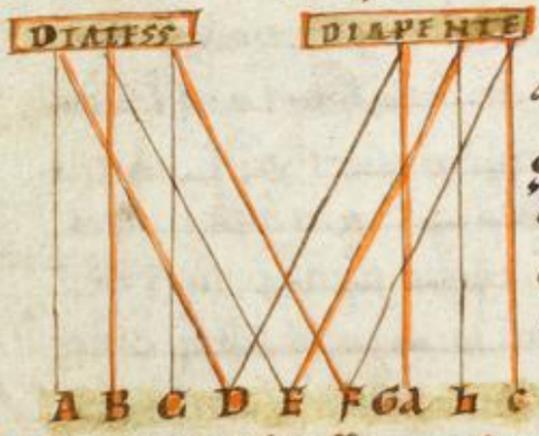
De diuisionib; & earū interpretatione. vi.

Ut aut de diuisione monochordi in multas pauca p̄stringā. semp diapason
duob; ad finē passib; currit. diapente. iiii. diatesseron. iiii. tonū u. viii.
Quē q̄nto passib; numerosiores. tanto spatio breuiore. Alia u diuisione p̄t̄ has
iii. inuenire n̄ poterit. Diapason aut̄ interpretat̄ de om̄ib; siue qd̄ om̄s ha
beat uoces. siue qd̄ antiq̄tū citharę. viii. p̄cā fiebant cordis. In hac q̄dem
specie. p̄ma iūior uox u h̄t spatia. acuta unū. ut A & a. Diapente di
de. v. f̄t enī in ei spacio uoces v. ut ad. in a. S; q̄uis eius uox tria h̄t spa
cia. acuta duo. Diatesseron sonat de iii. nā & iiii. habet uoces. iūior ei
uox. iiii. h̄t spatia. acuta u. tria. ut ad. in G. Has tres species simpho
nias. id̄ suaves uocū copulationes meminere cē uocatas. quia in diapa
son diuersę uoces unū sonant. Diapente u & diatesseron diaphonę id̄ or
gam iura possident. & uoces ut cūq; similes reddat. Tonū u abintonando
id̄ sonando nom̄ accepit. q̄a maiori qd̄ uoci viii. minori u. viii. pas
sus ostendit. Semitonū aut̄ & ditonū & semiditonū. si uoces ad canendū con
iungunt. diuisione tam nullā recipiant.

De affinitatib; uocum. vii.

Cū autē. vii. sint uoces. q̄a alię ut dixim̄ f̄t eodē p̄ quatuor modos.

septenas sufficit explicare. que diuersorū modorū diuersarūq; sūt q̄litate. Primū enī modus uocū ē. cū uox tono deponitur. & tono semitono. duob; q; tonis intenditur. ut **A. D.** Scd̄s modus ē. cū uox duob; tonis remissa. semitono & duob; tonis intendit̄. ut **B. & E.** Tertū modū ē. q̄ semitono & duob; tonis descendit. u. u. tonis ascendit. ut **L. & F.** Quartū u. deponit̄ tono. surgit autē p. u. tonos & sem. ut **G.** Et nota qd se p ordine secunt̄. ut p̄mus in **A.** scd̄s in **B.** tertius in **L.** itēq; p̄mus in **D.** scd̄s in **E.** tertū in **F.** quartū in **G.** herū nota has uocū affinitate p̄diatesseron & diapente ostructas. **A** enī ad **D.** & **B** ad **E.** & **L** ad **F.** a grauib; diatesseron. ab acutis ē diapente ouingit̄. hoc modo

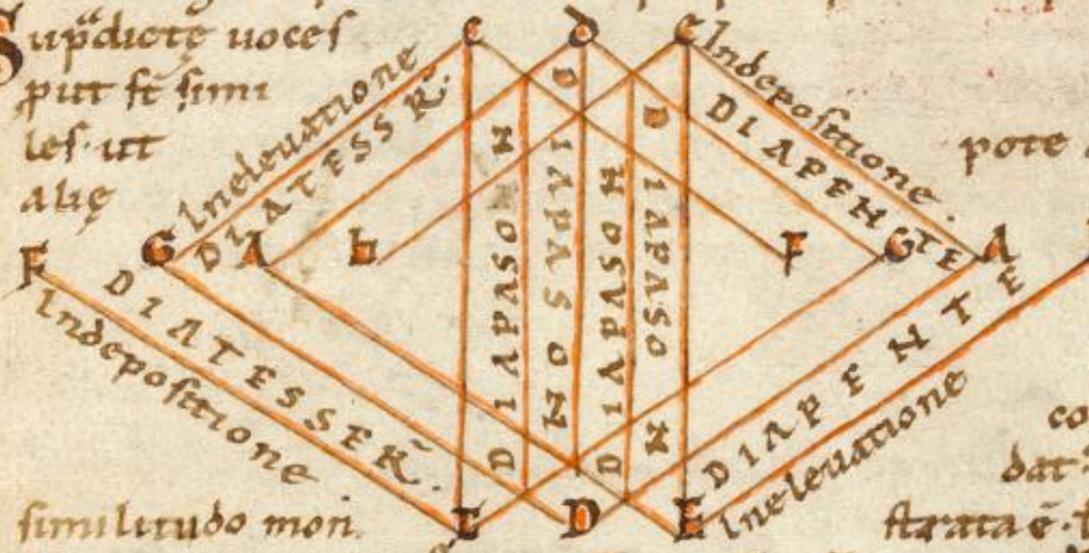
Om̄is nāq; uox. sedē sibi ouingit̄ & tertie. q̄rte & quinte n̄ uingit̄ alit̄ n̄ diatesseron sūt ibi t̄ diapente. q̄ ubiq; cōuungunt̄ s̄ cū similib; Plures enī remittendo sunt in modo similes. itendēdo u. alię & similes. Quę ubiq; cantor q̄sq; poterit aduertere. sicuriose hanc figurā curet inspicere. sursū recta an auersa una petat linea. **Itē de alius affinitatib; b. & b.**

Siquę alię sūt affinitates eas q̄q; simulit̄ diatesseron & diapente fecere. Nā cū diatesseron in se diatesseron & diap̄ habeat. itē scd̄ litterā utroq; latere otineat. semp̄ in medio ei spatio aliq̄ ē littera. q̄ ad utrūq; lat̄ ita ouenit. ut cuius litterę a grauib; diatesseron reddat. eidē in acutis p̄ diapente oueniat. ut in superiori figura notat̄. itē a grauib; diapente otulit. eidē a superiorib; diatesseron dabit. ut **A. E. a;** & enī **A. E.** in depositione ocordant. q̄ in utraq; duob; tonis semitonoq; oficiat̄. itēq; **G** cū ad **L. & D.** p̄ easdē species resonet. unū de positionē. alteri elevationē sup̄sit. Nā **E. & G.** duob; partē tonis isemit̄ surgit̄. **A. D.** & **G.** tono & semit̄ partē inflectuntur. **b.** uero rotundū qd̄ m̄n̄ ē regulare. qd̄ ad uinctū t̄ molle dicit̄. cū **F.** itē ocordiā. uideo additū ē. q̄ **F.** cū quarta a se. **b.** tritono differente neq̄bat habere ocordiā. Vtrāq; autē **b. b.** in eadē neuma n̄ uingat̄. In eo u. cantu maxime. **b.** molli utim̄. inq̄ **F. f.** amplius otinuatur. ḡuis t̄ acuta ubi a q̄ndā ofusione & transformationē uidet̄ facere. ut **G** sonet p̄tū. **A** deuterū. cū ipsa **b.** sonet tritū. Vnde et̄ amul̄ nec mentio facta ē. altera u. **b.** in cōmune placuit. Qd̄ si in ipsa **b.** mollē uis om̄ino n̄ habere. neuma inq̄b; ipsa ē ita tēpera. ut p̄ **F. G. A.** & p̄ ipsa **b.** habeat̄ **G. A. b. c.** aut̄ sitalis ē neuma q̄ p̄ **D. E. F.** in elevatione uult̄ duos tonos isemitoniz̄ qd̄ ipsa **b.** facit̄ t̄ post̄ **D. E. F.** in depositione uult̄ duos tonos. p̄ **D. E. F.** Assume.

... b. e. q̄ ei de se m̄
... in elevatione
... ofusione maxime
... q̄ q̄ntū in
... qua mens & ful
... hūis facili cap
... trib; aptant
... uecant. Diff
... ab autentice
... o cordiā. se
... exhibent si
... hac figura qu
... diote uoces
... ut se simi
... ut
... alię
... In elevatione
... DIATESSERON
... in depositione
... similitudo ma
... altera
... transformabi
... in t̄ in f. q̄ su
... ta diuersitatit
... me possum̄ eun
... sep̄ q̄ similitu
... semitonoq; po
... uocib; & q̄ unū
... & u. attono. sic
... uat̄ m̄ t̄ tra
... uali diuersifi
... at. aliq; alteri
... sonantia q̄q; p̄
... fil uocib; parū
... uoces hominū
... det̄ t̄ remittit

a. b. e. q̄ ei de f̄ m̄. i p̄dictas elevatione & depositione regularit̄ habe. ut
 h̄ uim̄ elevationis & depositionis. int̄. d. e. f̄. & a. b. e. clara discretio.
 & fusione maxime strariā tollit. Desimilitudine uocū pauca p̄strim
 xim̄. q̄a q̄ntū in diuersis reb; similitudo d̄q̄rt̄. tantū ipsa diuersitatē
 p̄quā mens & fusa diuti poterat laborare minuit. Semp̄ enī adunata
 diuisis facili capiunt. siue colligunt. Om̄s itaq; m̄ distinctione q; modox̄
 his trib; aptant̄ uocib;. Distinctione aut̄ dico. eas q̄ apleriq; differen
 tię uocant̄. Differentia aut̄ idcirco d̄r. q̄a t̄ discernat t̄ separet pla
 gal̄ ab autentici. ceterū abusiue d̄r. Ergo uoce alię om̄s cū hī aliq̄m
 h̄nt & cordia. seu indepositione seu inelevatione. nullie in utroq;
 se exhibent similes cū aliis n̄ in diapason. S; hōy similitudinē om̄iū
 in hac figura quā subieci m̄ quiq̄s req̄sierit reperire poterit.

Sup̄dictę uoces
 put̄ se simi
 les. ut
 alię

pote alię inelevatione
 indepositione. alię
 in utroq; ita simi
 les faciunt neu
 mas. adeo. ut uni
 cognitio alterā t̄ pan
 dat. In quib; u nulla
 strata ē. t̄ q̄ diuersox̄ modox̄

similitudo mon.
 fe. altera alteri neumā cantūq; n̄ recipit. qd̄ sic opella recipere
 transformabis. ut pote siq̄s uellet antiphonā cui eet̄ p̄ncipiū in D.
 in E. t̄ in F. q̄ sunt alteri m̄ uoces incipere. mox auditu p̄ciperet. q̄n
 ta diuersitatis t̄nformatio fieret. In D. & A. q̄ f̄t̄ uni modi sepissi
 me possum̄ eundē cantū incipere t̄ finire. Sepissime aut̄ dixi & n̄
 sep̄. q̄a similitudo n̄ in diapason p̄fecta n̄ ē. Vbi enī diuersa ē tonox̄
 semitonioq; positio. etiā necesse ē fiat & neumarū. In p̄dicti nāq;
 uocib; & q̄ uni m̄ dicunt̄. dissimiles inueniunt̄. D. deponit̄ tono.
 A. ū ditono. sic & in reliq̄s.

Quatuor s̄ m̄ t̄ tropi. q̄s abusiue tonos nominat̄. q̄ sic f̄t̄ ab inuice na
 turali diuersitate disiuncti. ut alt̄ alteri locū in sua sede n̄ tribu
 at. alt̄q; alteri neumā aut̄ transformā. aut̄ nūquā recipiat. Dis
 sonantia q̄q; p̄ falsitate ita incanendo surrepit. cū aut̄ debenedim̄
 sis uocib; parū qd̄ demunt̄ quante. t̄ adiciunt̄ intendente. qd̄ p̄ue
 uoces hominū faciunt. aut̄ cū ad p̄dictā rationē plus iusto inten
 dente t̄ remittente. neumā cui libet̄ m̄ aut̄ ialū p̄uertim̄ modū

aut loco quocumque non recipit inchoam. uel quodam facim subductiones trito
 que dieses appellantur. cum non oporteat eas in usum admitti. nisi supuenientibus
 ceteris locis. quod ut facile. proponim exemplum. diesis

Desiderium

Desiderium

Cum autem quilibet cantus omnibus uocibus & modis fiat. xi
 uox tamquam cantum terminat. obtinet principatum. Caeterum & ducta & mo-
 rosus sonat. & promissa uoces quod tantum exercitatu patet ita ad eam
 aptantur. ut mirum in modum quondam ab ea colorum faciem ducere uide-
 antur. Et supradicta nempe sex consonantia uoci quae neuma inchoat
 reliquae uoces concordare debent. uoci uero quae cantum terminat. princi-
 pium eius cunctarumque distinctionum fines. et etiam principia operum adhe-
 rere. Excipitur quod cum cantus in fine terminatur. sepe in eadem quae ab ea diapente
 & semitono distat. principium facit ut haec antiphona.

Tercia diesis est quod haec facta sunt

Preterea cum aliquis cantare
 audimus. primam eius uocem cuius in se ignoramus. quae ^{utrum} toni aut semitonia.
 reliquae uel species sequuntur nescimus. finito uero cantu ultimae uocis
 modum ex praeteritis apte cognoscimus. Incepto enim cantu quod sequitur ignoramus.
 finito autem quod praecesserit uides. Itaque finalis uox est qua melius intui-
 emur. deinde si eadem cantui uersum aut psalmum aut aliquid uel sub-
 iungere. ad finale uocem praemaxime operum est coaptare. nam praemaxime tunc ali-
 arum adeo inspectione redire. Ad dicitur quod quod illud quod accurati
 cantus in finale uocem maxime distinctiones mittunt. Nec mirum
 regulam musicae a finali uoce sumere. cum et in grammaticae partibus
 ponit ubique uel sensus ultimi litterarum & syllabis praecisus. praenumerum praep-
 sonam praeterea discernimus. Licet quod omni laus in fine cantus. uere
 dicam quod omnis cantus ei sit in subiecto. & ab eo in regulam sumat.
 quae ultimam sonat. A finali itaque uoce ad quanta in quolibet cantu
 iusta est de positio. & usque ad octauam eleuatio. licet extra hanc
 regulam fiat. cum ad nonam uel decimam per gradiam. Unde & finales
 uoces statuerent. D. E. F. G. quod his primam praedictam eleuationem

t. de positione
 deorsum unum t
 rreca cu can
 sint quese p
 die in fini a
 n poterat.
 fient acutum
 partaret in d
 autis. & gna
 tentia. u. auct
 & minor. Qui
 maior. ego ap
 pof. & plagis
 quatuor. inc
 cere pauer
 deuter
 & plagis tri
 di septimae
 octo forme
 similib; qua
 neume qu
 cationi ag
 tunica repe
 Primum qu
 antiphona h
 si est op dubit
 uorsus noctu
 que in modo
 parte hox q
 modo cantu
 ut in plagis qd
 ad quinas int
 uarenti u pr
 minime licet a
 intendunt. pl
 emineri prete

t depositionē monocordi positio cōmodauerit. Habent enim
I dorsū unū tetracordū quatuor sursū uero duo acutarū. **XII**
 Interea cū cantant unū in ut pote parti ad cōparationē finis tum
 sint quiescē plani. tū acuti & alti uersus & psalmi & siquid tet
 dixim finis aptandū erat. uno eodē in planū. diuersis aptari
 nō poterat. Quē subuungebat fuerat grāue. cū acutis nō ueniebat.
 fuerat acutum a quibus discordabat. Consiliū itaq; fuit. ut quāque modō
 partiret in duos. id est acutū & quē. distributisq; regulis. acuta
 acutis. & quā uenirent quibus. & acutis quāque modū diceret autem
 tertiū. u. auctorali & pnceps. quibus aut plagis uocaret. u. laterali
 & minor. Qui enī dicit stare ad latē meū minor me ē. dēterū sicut
 maior. ego apti diceret stare ad latē eius. Cū q̄ dicat autem tertiū
 p̄ter plagis parti. i. similiter dereliquis. qui naturalit̄ in uocib; erant
 quatuor. incantib; facti sūt octo. Abusio autē tradidit Latinis di
 cere p̄ autentico p̄ter & plagis parti p̄m̄ & sc̄d̄s. p̄ autentico
 dēterō & plagis dēterō tertiū & quārtū. p̄ autentico tertiū
 & plagis tertiū quārtū & sextū. p̄ autentico tetrar̄do & plagis tetrar̄
 di septimū & octauū. **I**git̄ octo sūt in ut octo sūt partes orationis. **XIII**
 octo forme beatitudinis. p̄ quibus om̄s cantilena discurren̄ octo di
 similib; qualitatis. uariat. ad quibus incantib; discernendō. etiā
 neume quedā inueniēte sūt. ex quarū aptitudine ita modū
 cantionis agnosciunt. sicut sepe ex aptitudine corpori quicū sit
 tunica reperit̄ in ut in hac antiphona

Primum querite regnum dei **M**ox enī cū fine alicui
 antiphonę hanc neumā bene uideris uenire. quā autenti parti sit
 nō est op̄ dubitare. sic & dereliquis. Ad hoc etiā plurimū ualent
 uersus nocturnaliū responsorioꝝ & psalmi officioꝝ. & omniū
 que in modō formulis p̄ scribunt. Quā quā nouit. mirū ē siquā
 parte horū quā dñr intellegit. Ibi enī p̄ uidet quibus in uocib; singuloꝝ
 modōꝝ cantū rari seplue incipiunt. & in quibus minime id fiat.
 ut in plagis quāde minime licet t̄ p̄ncipia t̄ fines distinctionum
 ad quintas intendere. cū & ad quartas p̄ raro soleat euenire.
 i. autenti uero p̄ter dēterū eadē p̄ncipia & fines distinctionum
 minime licet ad sextas intendere. Plagis uero parti t̄ tertiū ad tertias
 intendunt. plagis uero dēterū t̄ tetrar̄di ad quārtas intendunt ut.
 Meminerit̄ p̄terea quod sic usualiū cantū attestatiōe phibetur.

facim sub ductiones
 mura n̄ supuenientib;
 ff
 fto fto
 x
 La eni sedum
 ritati parer ma ad
 ori facie ducere uide
 ei q̄ neumā inchoat
 cantū terminat p̄nci
 p̄ncipia op̄ eadē
 ne q̄ ab ea diapente
 e antiphona
 e/e
 aut semitonia
 u utime uocis
 u u q̄ se q̄ igno
 qua melis u u
 et aliqd ueli sub
 e. n̄ ad p̄m̄ t̄ al
 lud qd̄ accurat
 tum. Nec mirū
 amate parit
 casus p̄ numerō
 ine cantū. u u
 regulā sumat.
 n̄ q̄libet cantū
 et om̄ hanc
 unde & finales
 ā eleuationem

autenti uix a suo fine plus una uoce descendit. Ex quibus au-
tem eius trit^o rarissime id facere p^o subiecta semitonu in p-
fectione uidet^r. ascendunt aut^m ad octaua & nona. t^o etia decima.
Plage ad quinta remittunt^r & intenduntur. s; intensionem i sexta
corda auctoritate tribuit. sicut & autenti nona & decima.

In nullo eni sono ualet fieri. excepto tercio & vi. Na si reperiat in alio.
penit^r emdanda e. Non solu aut ipsa. s; & radix ex q^a inutilit^r p cessit era-
canda e. Notandu e au. qd qa aqbusda semitonu loco admittit. ideo armonia
in modu plaustru uergentis p petrosa semita o ficiunt. Ideo au plusqua om-
niu artiu musice s regule dissolute. qa du nusqm aliq potuerit se ad semita
admittere. in modu pleni fluminis. cui du non sufficit p pus alued pco-
peta diffundit. ita ipsi omi loco q semitonia accreuerit eleger^t alia semita.
scilicet metuentes artu ingredi specu. ne magnitudo corporis q pcellunt
artet aut minori latitudine. aut breuiori altitudine tegminis. Vbi aut
n^o quer^t penit^r effugere. diesi usi s^t. imitantes nimiru illos. q du metuunt
ui algoris. ui faciunt. impingentes se ante os camini. Igit^r hec diesis qa sic
sup dixim. Locu semitonu sumit. nusqm sumda e n isto m. Cu trit^o cant^r. & te-
trardus pducend^s e in pto. teruq; deponend^s e in semetipso. t in eode trito
t etia magi in infimo. t^o trit^o q pre e tetardo ptoe subducend^s e modicu.
q subductio appellat^r diesis. & mediet^a e semitonu seqnti. sic semitonu
e mediet^a seqntis tonu. Mett^r au hoc m. Cu de I pfeeris noue pass^s. i repe-
ria. t^o ab A partare p vii. in imino p me part^a reperie^t p mu diesin int B
i c. maxq; sed^s itei pass^s erit uacui. q^r t^o u. diesis obtinebit locu. q simul^r erit
int h & c. Modo simili. a D fiant totide passus. maxq; sed^s patebit loc^s sup
dicto ordine. q erit int D i e. T^o reuertens ad pma diesin diuide p iiii. & p
m pass^s obtinebit locu diesis int e i f. sed^s iteru int h i c. reliq uacant. Sim-
li m ab ea diesi q e int e f fiant iiii pass^s. i sed^s obtinebit diesin int e i f.
reliq uacant. Admonem^r u lectore ne existimet nos desipere. eo qd pmo
omnium ista scribere. no eni parat^s habebit p fine opi ex illi respondere. s.
ne ad incepta reuertam^r. Si etia non nulli. q ubi debuerant semiditonu
admittere opponunt tonu. Qu^a ut ex plo pateat. in comunione Diffusa
est gra^a tia multi ppter ea qd erat incipiendu in F uno tono deponu^r.
cu ante F ton^o non sit. sicq; fit ut ideo fini comunioni eiusde ibi deuen-
at ubi nulla uox est. Cantoris itaq; perna esse debet. quoloco uel q
modo qm libet neuma incipiat. ut ea t suo m restituit. t si motione
op^o est affines inquirat. Hos autem modos uel tropos grece nomi-
namus. protum. deuterum. tritum. tetardum.

ipri deuteri.
dicit^r aut regu
cant^r ut psalmi
atur. Alioquin
ut n^o possit adu
dignotoq; can
appositione plu
tropica inuenc
deco dicend^s et
Ioxon qv
radica facie
rositas multas ha
hoc latin^o. ille re
tonu coaptat^r. u
treri eligat uol
eide plage sua
delectatur au
etur olfactus.
gaudeat. Sic
penetrata cord
simile^r auditu
ta qnd^a legitur
carus. & ite aliu
la puelle quere
uoluptatis. duc
cythara mitiga
frangebat. Que
menugmate ab
albene modula
tort^r & que ac
sic
ma armonia f
pseq; sillabe sol
a pars una t plu
eq; illud e dice

apti deuteri. triti. aliqñdo in. a. h. e. acutas necessario finiunt. Sup
 dictę aut regule. p maxime cauent in antiphonę & responsorię. quę
 cantę ut psalmis & uersib; coaptent. oportet ut cõmunib; regulę fulci
 antur. Aliaquin plures cantus inuenies. q̄b; adeo ofundit grauitatę & acum.
 ut n̄ possis aduertere cui magis an autentico an plagi oferant. Preterea
 & in ignotoꝝ cantuũ inq̄sitione p̄dictarũ neumarũ & sub distinctionuõ
 appositione plurimũ iuuam. cũ talũ aptitudine soni cuiq; p̄petatę p̄ uim
 tropicã intuem. Est aut tropus species cantionis. q̄ et modus dictus e. & adhuc
 de eo dicendũ est. **Item de tropis & uis musicę. xiiii.**

Hoc uero quod troporũ usu exercitati ita p̄petates id discretã ut
 radicã facies extẽplo ut audierunt r̄cognoscunt. sic peritę gentiũ corã
 positis multis habitus corũ intueri potest ad dicere. Hic grecũ e. ille hispanũ.
 hic latinũ. ille retonicus. iste uero gallũ. Atq; ita diuersitatę tropoz diuersitati
 m̄tiũ coaptat. ut unus autentico deuteri fractus salub; delectet. alius plagi
 triti eligat uoluptatę. In autentico tetardi garrulitas magis placet. Alter
 eĩdę plagi suauitatę p̄bat. sic & dereliquis. Nec mirũ si uarietate sonorũ
 delectetur auditus. cũ uarietate colorũ ḡtulet uisus. uarietate odorũ foue
 atur olfactus. uarietate saporib; cui conglutinatione fauere. letificanti ling
 & gaudeat. Sic enĩ p fenestras corporis habitũ rerũ suauitas intrat mirabili
 penetratia cordis. Inde e. qđ sic quib; dã saporib; & odorib; t etiã colorũ intuitu
 similit̄ auditu sonorũ. salus tã cordis quã corporis t̄ munuitur. t̄ augetur
 tã qñdã legitur qđdã freneticũ canente asclepiade medico ab insania reuo
 catus. & t̄c̄ alius qđdã sonitu cýtharę intantã libidinẽ incitat. ut cubicu
 lũ puellę quereret effringere demittatus. mox q; cýtharedo mutante modũ
 uoluptatis. ductus penitentia recessisse ofusus. Itẽ & dauid saul demonũ acũ
 cýthara mitigabat. & demonũ cã feritatẽ huũs artis potentia uis ac suauitate
 frangebat. Que tam uis. solũ diuine sapientię ad plenũ patet. Nos uero que t
 in enigmatẽ abinde p̄cepim. de artis uirtute uix pauca libauim. S; quib; reb;

Iad bene modulandũ m̄ opus sit uideam. **De om̄ p̄cepto. t̄ op̄nenda modũ & u.**
Ligitur que admodũ in metris s̄ litterę & sillabę. partes & pedes. ac uisũ. **La**
 ita in armonia s̄ p̄tongi id soni. quoz unũ duo t̄ tres aptant in sillabas. **no**
 ipseq; sillabę solę t̄ duplicatę neumã idẽ partẽ ofituunt cantilene. **ne**
 & pars una t̄ plures distinctionẽ faciunt. id̄ & gruiũ respirationis locũ.
 De q̄b; illud e dicendũ. qđ tota pars cõp̄resse & notanda & exp̄menda e.

mat. Ex quib; au
 ta semitoniu
 onã. t etiã decima
 intensionem i sexta
 nona & decima
 Plage
 fire perit in alio
 mutilit. p̄cessit etiã
 limitat. ideo armonia
 l. ideo au plusquam
 potuerit se ad semita
 p̄pus alues p̄o
 r̄t eleger. alia semita
 corporis q̄ p̄cellunt
 regimur. Vbi aut
 ill. of. qđ dũ metunt
 ḡt. hec dies qđ sic
 Ca trit cant. & r̄
 t̄p̄so. t̄ in eodẽ trit
 b̄ducendũ e modicũ
 q̄ntã. sic semitonũ
 nouẽ pulsũ. r̄pe
 p̄mũ dies in ut B
 locũ q̄ similit̄ erit
 arebit locũ sup
 uide p̄ in. & p̄
 reliq; uacant. Sim
 dies in ut e r̄.
 vere. eo qđ p̄mo
 illi responderet
 ut semitonũ
 numone. Diffusi
 o tono deponus.
 uisũ ibi deuen
 quoloco uel q
 t̄ simotione
 of grece nomi
 m.

trissillabarū ac tetrasillabarū. Sicut enī lirici poetę nē hos nē alios iungere pedes ita aq̄ quantū faciunt rationabiliter discretā ac diuersas neumā cōponit. Rationabilis ū discretio ē. si ita sit neumarū & distinctionū moderata uarietas. ut tam neumę neumis & distinctiones distinctionib; q̄dā semp similitudine sibi consonanter respondeant. id sit similitudo dissimilis. more p̄dulcis amb ro si. Hō aut̄ parua similitudo ē metris & cantib; cū & neumę sint loco pedum & distinctiones loco uersuū. ut pote ista neuma dactilico. illa spondaico. illa iambico more decurrat. & distinctione nē tetrametrā. nē pentametrā. alias quasi trime- exametrā cernas. & multa alia. ut eleuatio & positio. tū ipsę sibi tū altera alteri tam similis t̄ dissimilis p̄ponat̄. supponat̄. apponat̄. int̄ponatur. alias o iuncti. alias diuise. alias o mixti ad hunc modū. Itē ut in unū iminent̄ partes id distinctione neumarū atq; uerboꝝ. nec tenor longus inq̄b; dā breuib; sillabis. aut breuis in longis obscenitate parer. qd̄ tam raro opus erit curare. Itē ut rerū euent̄ sic cantionis uniter effectū. ut in tristib; reb; graues sint neumę. in tranquillē iocun- de. in speris exultantes. & reliqua. Itē sepe uocib; graue & acutū accentū su per ponim; q̄a sepe aut̄ maiori impulsu qdā aut̄ minori efferim; adeo ut eide sepe uocis repetitio t̄ eleuatio t̄ depositio eē uideatur. Itē ut in modū currentis equi semp̄ infine distinctionū rari uoces ad locū respirationis accedat̄. ut q̄si graui more ad repausandū lassę pueniant. Spissim aut̄ & raro p̄ ut oportet note cōpositę. huius sepe rei poterit̄ iudiciū dare. Liquefunt autē in multis uoces mo- re litterarū ita ut incept̄ uocis unius ad alterā limpide transierit nec finiri uideat̄. P̄ q̄ liquefcenti uoci punctū q̄si maculando subponim; hoc modo.

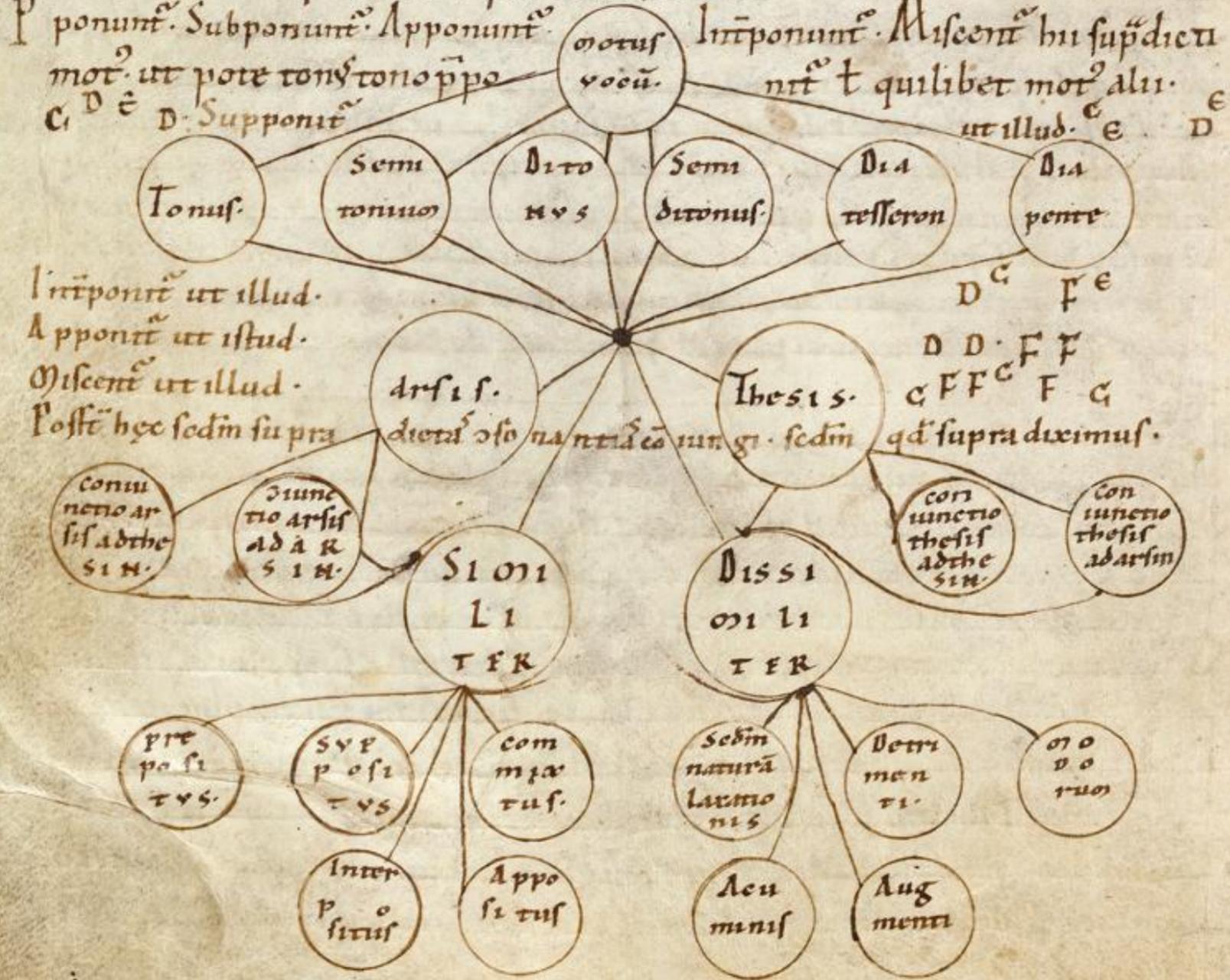
Ad te leuau animam meam deus meus in te confido. Si enī plenius p̄ferre uis n̄ liquefaciens. nihil nocet. sepe autē magis placet. Et omā q̄cūq; dixim; nec nimis raro. nec nimis otinuo faciā. si cū discretione.

De multiplici sona

Ilud ē n̄ debet mirū uideri. cur tanta copia tā diuersoꝝ euntū in eum r̄ uā tā paucis formata sit uocib; q̄ uoces n̄ n̄ modis ui ut dixim; sibi uingunt̄. tāriet̄ p̄ eleuationē q̄m p̄ depositionē. cū & de paucis litteris & sin̄ p̄ plures o ficiant̄ sillabe. potest enī colligi numer̄ sillabarū. infinita tam partū plurētis con- eruit ex sillabis. & in metris de paucis pedib; q̄m plura s̄ genera metrorum unū generis metruū plurib; uarietatib; inuenit̄ diuisū. ut exametrum. Qd̄ q̄m fiat grammatice uideant. nos si possum; uideam; q̄b; modis distantes ab inuicē neumas constituere ualeam;. Igit̄ motū uocū q̄ ui modis fieri dicit̄.

ne uocis qui in sillaba...
 matione signū in sillaba...
 amilena planctus...
 reuore aut tremolam...
 appositā litterę ut...
 talis neumarū dicitur...
 aut pluriū conuocare...
 ratione tenorū neumę...
 equis. nē dactyl̄ t̄...
 p̄ponit quib; uocib;...
 dicitur q̄m...
 etate p̄mutat. Quare...
 erudit̄ ut q̄ motū...
 ad quā uocis scribendū...
 aliquid exle respicit...
 fuerit duplicat̄ habet...
 anformatur p̄ modo...
 p̄mā uocem. eadē in...
 t̄ lineas neuma fa...
 nat̄ respondendo. q̄...
 Itē aliquando una sil...
 lare sillaba diuidit̄...
 alias ad sillabā sēdm̄...
 uocē ut finale t̄ si qua...
 ant. Et eadem aliquando...
 incipiat. q̄le apud...
 t̄ q̄ hęc min; ob...
 utres id distinctiones...
 ut aut̄ dico. q̄ sepe...
 it̄ cū ipsa metra car...
 llabe sine admittunt

fit arsi. & thesi. id eleuatio^{ne} & depositio^{ne}. quoz gemino motu arsis scilicet & the-
 sis omnis neuima format. pter reuulsas aut simplices. Deinde arsis & thesis tu
 sibimet iungunt. ut arsis arsi. & thesis thesi. tu altera alteri ut arsis thesi
 & thesis arsi conuungitur. ipsaq; conuinctio tu fit ex similib; tu ex dissimilib;
 Dissimilitudo autē erit. si ex p̄dictis motib; id tonis. semitonis. ditonis. & ceteris.
 motus alius alio plures paucioresue habeat uoces. aut magis conuinctas & disiunctas.
 dissimilitē deinde & similitē facta conuinctione. Motus motui tu erit p̄po-
 situs idē in superiori positus. tu suppositus. tu appositus. id cū in eandē uocē unius
 finis erit alteriq; p̄ncipiū. tu in p̄posito. id q̄ndo un̄ motus infra aliu positus. & in
 grauis ē & in̄ acutus. tu cōmixtus id partē in p̄posito partēq; suppositus. aut p̄posi-
 tus. aut appositus. Rursusq; hę positiones dirimi possunt sedm̄ laxationē &
 acuminis & augm̄ti & detrim̄ti modozq; uarias qualitates. Neumę qq; p̄m̄s
 eosdē modos poterunt uariari. & distinctiones aliquando. De q̄ re ad descrip-
 onē subieciemus. quo facilior per oculos uia sit.

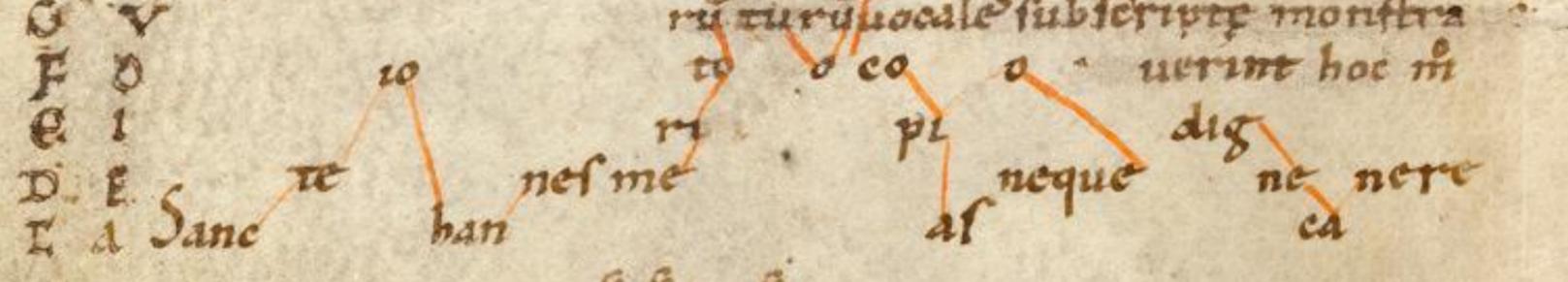
HETEROPOSITIONES. DIXIMUS.
 MOTUS. V. O. C. I. S.

His breuitat' intimati' e' aliud planissimū dabit' argumētū. utillimū
 uisu. licet haec ten' inauditū. q'cū omniū orno meloz causa claruerr
 pot' tuo uisui adhibere q' p'bauori' & moda. in nihilom' respuere
 quidebunt' ob scena. p'pende q' q'a sic scribit' omē qd' d'r. ita ad cantū
 redigit' omē qd' scribit'. Canit q' omē qd' d'r. scriptura ū literis figu
 ratū. S; ne in longū nra regula p'ducat. ex his dē literis. v. tantū
 uocales sumam'. sine qb; nulla alia litera s; nec sillaba resonare p
 bat. earūq; p' maxime causa efficiē q' tensesūq; suau' & cordia in
 diuersi' partib; inuenit'. sic p'sepe uidem' tā sonō I sibi met' &
 alterutrū respondente' uersū in metris. ut q'ndā q' si symphoniā
 grāmaticē admirerī. cui si musica simili responsione. iungat'.
 duplici modulatione duplicet' delecterī. Itā itaq; v. uocales su
 mam'. forsitan cū tantum de cordis. tribuū uerbi. n' m' n' o' c' i' n' e' n'
 t' e' p' stab' & neumis. Dupponant' itaq; p' ordinē literi mono
 cordi. I q'a v. tantū s; tādū repetant' donec uniuersū sono sua
 sub scribat' uocalē. hoc m'

In q' descriptione id m' p'pende.

P	A	B	C	D	E	F	G	A	H	E	D	E	F	G	A
A	E	I	O	V	A	E	I	O	V	A	E	I	O	V	A

 qd' cū hi. v. literi omi locutio moueat. moueri q'q; v. uocē ad se
 inuicē ut dixim' n' negent'. Qd' cū ita sit. sumam' m' aliquā locuti
 onē. ei q; sillaba ill' soni adhiberi de cantem'. q' carundē sillabay

Ic o f c d d e f g g f e e d d f e d c o d
 Sancte iohannes meritorū tuorū copia nequeo digne canere. Qd' itaq;
 in hac oratione factū ē. & de omib; fieri nulli dubiū ē. S; ne quis
 t' imponat' necessitatē. qd' adhuc modū uix cui libet symphoniē. v.
 accidant' uoces. & ipsas. v. uocales transgredi sepe ad uotū n' suppe
 rat' ut t' paulo liberi liceat euagari. aliū itē uersū sub iunge
 uocaliū. s; ita sit diuisū. ut atū loco por' incipiat hoc m'.

P	A	B	C	D	E	F	G	A	H	E	D	E	F	G	A
A	E	I	O	V	A	E	I	O	V	A	E	I	O	V	A
O	V	A	E	I	O	V	A	E	I	O	V	A	E	I	O

 Vbi cū duob; ubiq; sub so
 ni quinq; habeant' uoca
 les cum uidelicet cuiq;
 sono & ana sub sit. & altera ubi liberior facultā accedit.
 & p'ductiori & contractiori p'bitū.

motu incedit
 F G A
 I O
 A E
 G F
 in gū re fi
 A B O
 ne li tis h
 e d e
 in sum fo u
 A E B
 ne ua m r
 in more puri
 p'fū q' si lama
 placet ab illo
 ille d' n' inat
 grauis sobru
 ueritationib; p
 suq' m'is in se
 in h' e' r' i' s' ign
 cognoscimus
 p'posita breu
 nendo ista suff
 I A P H O N I
 uocamus. co
 recordant' q' q'a
 A ad D. vbi si
 ad D di. uelle
 & diapente. a
 species tanta
 p'us uocū sim
 re uocū copul
 lect' diaphony
 nū q' m' libue

motu incedere. Vnde & hoc nō uideam. q̄l̄e symphoniā huic rithmo suę

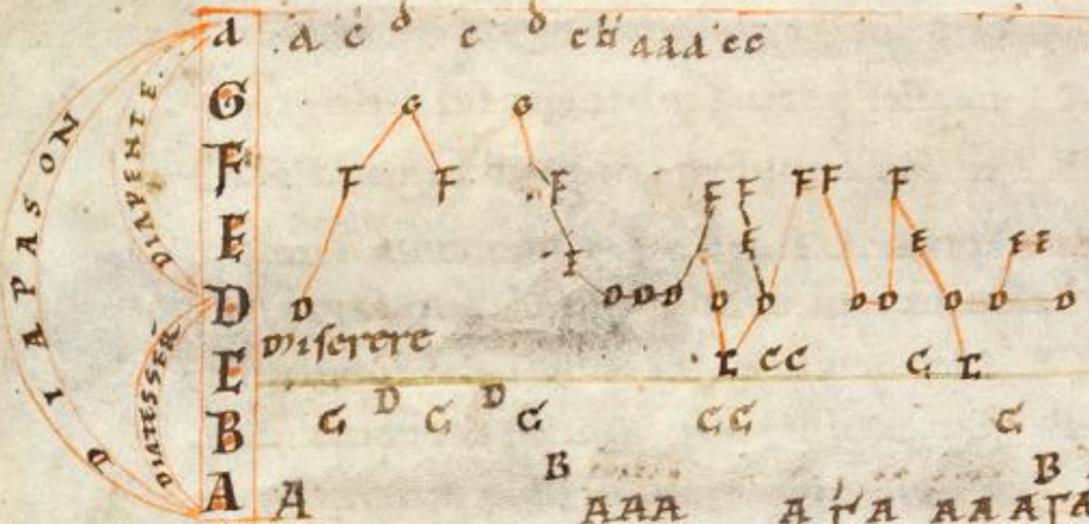
F	G	A	B	C	D	E	F
E	I	O	V	A	E	I	O
L	A	E	I	O	V	A	E
G	G	F	A	G	A	A	A
A	B	G	A	E	B	C	D
E	D	E	D	E	E	A	G
A	C	B	G	A	F	G	G

uocales p̄stent. In hac enī sola ultima par
te hoc argumētū reliquim⁹ ut melū suo
retardo ēueniens redderem⁹. Cū itaq;
suis tantū uocalib; quidā cantus aptā sibi
adeo uendicent cantilenā. n̄ ē dubiū quin
fuit aptissima. summutis exereitat⁹ de
plurib; aptiora tantū sibiq; apti respon
dentia eligas. hiantia suppleas. & p̄ssa resol
uas. nimū p̄ducta contrahas. ac nimī cō
tracta distendas. ut unūq; d; accuratum
op̄ efficias. Illud p̄terea scire te uolo qd̄

inmore puri argenti om̄s cantus quo magis uirē colorat. & qd̄ nō displicet.
p̄sū q̄si lina politū post laudat. ac p̄ diuersitate gentiū im̄tiū qd̄ huic dis
plicet ab illo amplectit. & hunc oblectant nē s̄sona. ille magis p̄bat diuisa
ille d̄anitationē & molliē sedm̄ suę ritus lasciuā querit. iste ut pote
grauis sobrius cantib; demulcet. Alius ū ut amens incōpositis & a n̄ fracti
uerationib; pascitur. & unusquisq; cū cantū sonori multo p̄nuntiat. quē sedm̄
suę ritus insitā q̄litate p̄bat. Quę om̄ia si dicis argumētis assiduo exercitio
inheseris. ignorare n̄ poteris. Immo & argumētis utendū ē donec ex parte
cognoscimus. ut ad plenitudinē sciētię p̄ueniam⁹. S; q̄a in longū hęc p̄seq̄
& posita breuitas nō exposcit. p̄serti cū ex hīs p̄plura ualeant colligi. de ca
nendo ista sufficiant. iā nē diaphonię p̄cepta breuē exeq̄m.

De diaphonia
Diaphonia uocū disunctio sonat. quā nos organū idē organi p̄cepto
uocamus. cū disunctę uoces. ibinū scē iocordit̄e dissonant. & dissonantē
iocordant. Q̄ qdā ita utunt̄ ut canenti semp̄ quarta chorda succedat. ut
A ad D. Vbi si organū p̄acitū. a. duplices ut sit A D A resonabit A
ad D diatesseron. ad acutū a diapason. D ū ad utruq; A a diatesseron
& diapente. acutū a ad ḡuiores diapente & diapason. Et q̄a hęc tres
species tanta se ad organū societate ac ideo suauitate p̄uiscent. ut su
p̄ius uocū similitudines fecisse monstratę sunt symphonię idest ap
te uocū copulationes dicunt̄. cū symphonia & de om̄i cantu dicatur
Dicit̄ diaphonię hoc est exemplum. Potes & cantū cū organo. & orga
nū q̄mū libuerit duplicare p̄ diapason. Vbi cūq; enī ei iocordia fuerit

utilissima
causa claruerit
longi respicere
ad ar. ma ad cantu
pura u. luteri figy
de luteri. tota
sillaba resonare p
aus cordia in
sond. Iliberit &
q̄ndā q̄si symphoni
p̄nitione. ungar
itaq; uocales fa
uerbi. n̄m̄ q̄ndā
dine luteri mo
uicentis sono sua
A B C D E F G
O V A C I O V
q̄q; u. uoc. ad
m̄ n̄ aliqua locor
q̄ carundē sillabę
ripit. monstra
erunt hoc m̄
dig
ne nere
ca

dicta symphoniarum aptatio non cessabit. Cumque iam uocem patet facta sit duplicatio graue acanente succentum more quos utimur exempli. Superior nempe diaphonie modus durus est nisi uocem mollis adque semitonum adiapente non admittit tonum uocem ditono & semiditono

cum diatesseron recipimus. Si semiditono in his infirmatum diatesseron uocem obtinet principatum. His itaque uocem concordus diaphonia cantum subsequitur. Troporum uocem alii apti alii aptiores alii aptissimi existunt. Apti sunt qui per solam diatesseron uocem a se uocem organum reddunt ut deuterio in B & in E. Aptiores sunt qui non solum quartam si etiam tertiam & secundam partem tonum & semiditono licet raro respondent ut prius in A & C. Aptissimi uocem qui sepius suauiter id faciunt ut tritum & tetradus in E & F. Hec enim tono & ditono & diatesseron obsecunt. Quorum atrito inquit & finali distinctionem aduenient & qui proximi ipsi finalitati suberit subsecutor nunquam descendere debet nisi illo inferiores uoces cantor admisserit. Atrito enim infimo aut infimus proxime substituto deponi organum nunquam licet. Cum uocem inferioris uocem admisserit congruo loco a diatesseron organum deponat. Maxime ut illa distinctionis guttas ita deserit ut repeti non speret que prius habuerat locum subsecutor repetat ut finali uocem si in se deuenierit remaneat & si super se euicino decenter occurrat. Qui occursum tono melius fit non adeo ditono nunquam semiditono. Ad diatesseron uocem uix fit occursum cum grauis magis placeat illo loco succentus quod tamen ne in ultima symphonie distinctione eueniat cauendum est. Sepe autem cum in inferiores trito uoces cantor admisserit organum suspensum tenemus in trito tunc uocem oportet ut cantor in inferioribus distinctionem non faciat si dicurrentibus sub celeritate uocibus protolanti trito redeundo subueniat & sua illi laborem facta in superioribus distinctione repellat. Item cum occursum fit tono durum fit tenor finis ut ei a parte subsequatur & partem concinat. Cum uocem ditono non fit durior ut sepe permissa uocem dum t parua sit subsecutio etiam tonum non desit occursum. Quod quia tunc fit cum armonia finit deuterio sicant non sperat ultra ad tritum descendere utile tunc erit pro uocem organum occupare subsequantibus subsequatur finis partem decem occurrere. Item cum plus diatesseron seungi non licet oportet cum plus se cantor intenderit subsecutor ascendat ut uidelicet. C. sequitur. F. & D. G. & E. a

et reliqua. Demum in quibus distinctione. F. descendat. sequatur. Sim. mollis uersat. principatum. ut ap. in merito plus. plurimas repetit. ppe medietate. exemplis pbes. G. T. V. K. A. T. T. F. G. G. E. F. D. Ipsi so li. C. E. D. D. C. C. C. illa distinctio. & diatesseron. F. F. E. D. F. G. Ipsi me to. C. E. C. C. C. C. C. no in pro. F. E. D. E. E. rusa lem. Dur. C. E. C. C. C. C. in deuterio. F. C. F. D. E. C. V. addo endu. C. E. C. C. A. tione inferiore. finit guttate. A. G. F. G. F. super piteu. C. D. C. ne in ultima C.

ad E diapente. altera uero a diapason reddat. D quare ad E tonum aditumque. A a diatesseron et diapente sonat. Et etiam ad D tonum aditumque. A a diapente et diatesseron mandat. A uero acuta cum A graui diapason. cum D diapente. cum E diatesseron sonat. Que cuncta in supradictis numeris curiosam perscrutator itidem inueniet. Itinc enim incipiens boetius panditor huius artis. multa miraque et difficillima huius artis cum numerorum proportione concordiam demonstrauit. Quid plura? Et supradictas species uoces ordinans. monochordum primum ille pythagoras composuit. in qua nec lasciuia si apta diligenti arte et notitia sapientibus in commune placuit. atque usque in hanc diem ars paulatim crescendo ualuit. ipso auctore semper humanas tenebras illustrante. cui summa sapientia peruncta uiget secula amen.

Ex hinc orologio uero boetii sereno uivobius.

i. tonus.	F	P	F	G	F
<i>Antiph.</i>		Pater in		Gloria seculorum amen	Factus est
ii. tonus	F	F	F	G	F
<i>Plad. in</i>		Filio		Gloria seculorum amen	Et lamauerunt
iii. tonus	F	F	F	G	F
<i>Ant. de vi</i>		Filius		Gloria seculorum amen	Ego et lamau
iiii. tonus	F	I	F	G	F
<i>Plad. de vi</i>		In patre		Gloria seculorum amen	Omnis terra
v. tonus	F	S	F	G	F
<i>Ant. trit.</i>		Spiritus		Gloria seculorum amen	Domine refugium
vi. tonus	F	S	F	G	F
<i>Plad. rum</i>		Sanc tus ab		Gloria seculorum amen	Domine in tua
vii. tonus	F	V	F	G	F
<i>Ant. tetra.</i>		Vtro que		Gloria seculorum amen	Nedere linqual me
viii. tonus	F	P	F	G	F
<i>Plad. tetra.</i>		Procedens		Gloria seculorum amen	Letabitur iustus

In scripta siquidem breui symphonia ad laudem summe trinitatis viii graduum troporum formulas. modos idem uocum motus totos consonantiarumque diapente et diatesseron species cunctas locis congruis positas quisquis quesierit. te reperisse gaudebit.

Iteratur orologio uero boetii sereno uivobius. de camenis sup

Gmunusculis. siuque mentione nominis. *XXXXXXXXXXXX*
 lis ex ut corda meis hominum mollita camenis. Quam uirtute numeratos con
 tulit ietus. In celis summo. gustissima carmina fundo. Dans aule xpi. munus